

מסורת הש"ס

(א) פירש בהן תפיסות סתם... (ב) פירש בהן תפיסות סתם... (ג) פירש בהן תפיסות סתם... (ד) פירש בהן תפיסות סתם...

הנהגות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אכל וכו'... (ו) רש"י ד"ה אכל וכו'... (ז) רש"י ד"ה אכל וכו'... (ח) רש"י ד"ה אכל וכו'...

הדר פרק ששי עירובין

עב.

עין משפט
נר מצוה

עא א ב מ"י פ"ד מהל' עירובין הל' א פתח ע"ה א טו"ע א"ה ט"י ע"פ פ"ד ג:

רבינו הגאון

והכתיב אומרים (אין) מערבין או א משתתפין. אוקמה או מערבין דרב הכי קמ"ל, או מערבין בחצירות כפתו ושכח אחד מהן ולא נשתתף ובטיל דמי. ל"ה מאיר אית ליה ב"שול ומותרין כאן ובאן. או משתתפין ככפ"י בין ושכח אחד טעמי חצר ולא עירב טעמיהו. כאן ובאן. ואסיקנא דכולי עלמא עירובי חצירות כפת דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף. דאמר רב יהודה אמר רב הלכה כר"י מאיר ורב ברוגא כר"י מאיר ורב כאלעזר כר"י מאיר. ומתני המש חבורות ששבתו בטרקלין אחרי. פ"י בירה אחת כ"י. דאוקמה רב נתמן מחלוקת בית שמאי ובית הלל הללו הולקין במסיפס. פ"י פסקא דאריה. אבל אם הם חלוקים במחיצה י' שפטים דברי הכל עירוב לכל חבורה. איכא דאמרי אמר רב נתמן אף במסויסם מחלוקת. פליגי בה ר' חייא ור' שמעון כרבי. חד אמר מחלוקת במחיצות שאין בניעות לחיקה כ"י.

והד אמר ב"ן. אפי' רבנן מודו דלא סמכין עליה בחצר דלא אמרי' מנו: כי פליגי בספס. ופליגי בין בשיתוף בין בעירוב דלר' מאיר אין סומכין על זה במקום זה: מאי לאו כ"י. וקשיא למאן דאמר בין לא פליגי: או משתתפין במבוי בספס. דמשתתפין דומיא דמעריבין קמ"ל: הלכתא ומנהג ונהגו כפרק בתרא דמעריבין (דף ט"ו): מפושט הלכה דרשין כפירקא הלכה כרבי מאיר מנהג מדרש לא דרשין אורחי מורין ליחד הבא לימלך נהגו אורחי נמי לא מורין ואי עבוד לא מחיין בהו: מתני' בערקלין אחד. וחלקיהו למתנה וכולן יש להן פתח מן הערקלין לחצר וצריך לערב עם שאר בני חצר: כ"ש אומרים. רשומיהן הולקין וצריך לכל חבורה ליתן פתח בעירוב והלך דהוה לכו כ"י: במים וכו' דלא בלא להוציא מרשות זו לזו צריכין עירוב צינעין: וכו' אף ממחיה זו מילוק רשות דמחיה שפלה היא דמפרש גמ' הלכך עירוב אחד לזולתו וצריך הערקלין נמי מוציאין מן לזו בלא עירוב שהערקלין מחברין וסיון צינעין א"כ עירוב נעשה אחד מהן שלים לכולן דאמרי' לקמ"ל חמשה שגבו את עירובן כלומר שצריכין בחמשה במים בחצר ועירוב צינעין והוה לזו מלא א"כ באין לערב עם אחרים עירוב אחד לכולן: ומודין כשקלקלן שרייין כ"י. דהוה לכו כ"י: במים ולא דמו לה' שגבו את עירובן שהיה לנו עירוב צינעין: גמ' מחלוקת. כשרשומיהן חלוקות במחיה נמוכה של החיות ע"ש דהתם לבית הלל

והד אמר ב"ן דכו"ע לא פליגי דבעינן חרתי כי פליגי בפת מיתובי והבמים אומרים או מערבין או משתתפין מאי לאו או מערבין בחצר בפת או משתתפין במבוי בין אמר רב גידל אמר רב ה"ק או מערבין בחצר בפת ומותרין כאן ובאן או משתתפין במבוי בפת ומותרין כאן ובאן אמר רב יהודה אמר רב הלכה כרבי מאיר ורב הונא אמר מנהג כר"מ ורבי יוחנן אמר רבנן העם כרבי מאיר: מתני' חמשה חבורות ששבתו בטרקלין אחד כ"ש אומרים עירוב לכל חבורה וחבורה וכו' אומרים עירוב אחד לכולן ומודים בזמן ששקצתן שרייין בחדרים או בעליות שהן צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה: גמ' אמר רב נתמן מחלוקת. במסיפס אבל בחצירות עשרה דברי הלל עירוב לכל חבורה וחבורה איכא דאמרי אמר ר"נ אף במסיפס מחלוקת פליגי בה רבי חייא ורבי שמעון כרבי חד אמר מחלוקת. במחיצות המגיעות לתקרה אבל מחיצות שאין מגיעות לתקרה דברי הכל עירוב אחד לכולן והד אמר מחלוקת. במחיצות שאין מגיעות לתקרה אבל מחיצות המגיעות לתקרה דברי הכל צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה מיתובי

שנמנו ומשמע דכל שכן אם היה בית גמור גרע לענין שיתוף והא דנקט וי' בהא דלא אורי' דודאי בית גמור גרע לענין שיתוף והא דנקט וי' בהא דלא גרע שלא תאמר כי היכי דיואלין מכלל במים לענין עירוב יואלין נמי מכלל חצר לענין שיתוף לפי שיש מחילות מכלל חצר והא דנקט ד' אמות ובהא נ"ה ל"ה ד' אמות והשתא הך דבעל הבית שהיה שותף לשכניו לית בין והיה נמי דלעיל נמי דליקטי מר רביעיתא דחלל לרין לומר דתאמר היה אמות חבית דבשיתופי מבוזות איירי דאילו עירובי חצירות כפי פת וצירושלמי משמע כפי' הקובע' ד"ש בית דלמחר כ"י מי שהוציאוהו עירוב לרין בית שיתוף רבי ציטערך בית מלחא דשמאלא אמרה שיתוף לרין בית שיתוף רבי אבהו (א) כ"ש רבי יוחנן ונתנו בין בארץ דחצר ובין בארץ דמבוי משמע כדרי' ד"ש בית: ב"ה"ג העם כ"י. מאיר. כפרק בתרא דמעריבין (דף ט"ו): מפושט דאורחי לא מורין כותיה ואי עבדינן לא מחיין כדריהו וכו' מה מחאה שייך כאן אם מחמיירין כ"מ לעשות עירוב ויתוף וי"ל דלא היו צרכה לבעלה אי נמי אם נמנעים על כך לבידא סבין וחמין לצורך מילה אי נמי לבי הא דלמחר במי שהוציאוהו (לעיל דף ט"ו). גבי חצר שני מבוזות והיא רגילה בחצר אם עירב רגיל לעצמו חוה שאינו רגיל לא עירב והיא נמי לא עירבה דוחה אותה אלל מי שאינה רגילה דכופין על מדת סדום והשתא אם עירב מי שאינו רגיל ולא שיתף והם דוחין אותה אלל מי שאינו רגיל כ"מ דבעי שיתוף לא מחיין בהו אי נמי אם עירבה עם שניהם ולא שיתפה אלל עם האחד דלרנבן הוה להו עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם ולר"מ עם אוחו ששיתפה עמו ומותרת דעם האחר לא נשתתפה ואין עירוב מועיל במקום שיתוף: וצ"ל דין כששקצתן שרייין בחדרים ועליות שהן צריכין עירוב י"כ"ש חבורה וחבורה. והי' מדרים ועליות איירי כגון שכל אחד פתוח לחצר כדפירש בקונטרס' דהך ה' חבורות ששבתו בטרקלין כוליהו יש להן פתח מן הערקלין לחצר דאם לא היה לכל אחד פתח לחצר הוה אחרתן פנימי נתון עירובו ודיו או שני הפנימיים לר' יוחנן דסוף פרקין גבי עשרה במים זה לפטים מזה ומיהו אם יש לאדם סופר או מלמד בביתו או ענין אותן [הנצמורים] הנצין ללמוד תורה ושריין כל אי' חדר או בעלייה כפני עמנו אע"פ שחלוקין מבעל הבית כפתו אין אוקרין עליו ולא כעו עירוב בין יש להם פתח לכה"ג בין אין להם פתח לכה"ג דלא מיבעיא אם כולם אוכלין במקום אחד אף ע"פ שכל אחד ישן בחדרו ק"ל כמאן דלמחר לקמן (דף ע"ג). מקום פתח גורם אלל אפילו לשמואל דלמחר מקום לניה גורם או אפילו אוכלין וישנים כל אחד בחדרו אין אוקרין זה על זה כיון שכולם משתמטין בתוך הבית ככל עיסקתן תשמישיתא נאפיה ונביסול וכל דבר תשיבי כולהו כאלו אוכלים וישנים במקום אחד אע"פ שיש להם פתח לזר ר"ר הכל נקראים על שם בעל הבית ועוד דאין משאל להם רשותו לאסור עליו ולא על זה ומאי לסוקניהו והוה ליה כ"י שצריכים וכו' לקיטום דלא אמרי' להחמיר כדאמרין לעיל (דף ט"ו). דלמחר נתון עירובו דיו ואפי' שרייין בחדרים ובעליות דאם כשריין כולם בבית כזה לא הוה מתפק אפי' דקאמר מזה דאפילו היה הבית שלהם לא היו אוקרין זה על זה וכיון דגבי נכרי דדירתו לא שמה דירה לא אסרי אלל תשיבי כולהו חדל כל שכן גבי ישראל דדירתו שמה דירה דבעלה דירסם גבי דירתו של בע"ה ולא דמי למקלקלן שרייין בחדרים ובעליות והכא שיש כה לזה כמו לזה ואע"פ שהקילו בנכרי עפי מנישראל דמי מושיל דוכתא לישראל אחר דשראל נתון עירובו דיו ואע"פ שאין הנכרי רואה לעשר עירוב כ"י נכרי וכו' ג' בביתו של ישראל לא שרי החם נמי טעמא משום דדירת נכרי לא תשיבי כ"י אלל מכל מקום יש ללמוד מדלל אסרי חמשה שצריכים זה על זה גבי נכרי כל שכן גבי ישראל כדפירשית: במחיצות המגיעות לתקרה. והא דקמ"ל ממני' דמודים היכא דמקלקלן שרייין בחדרים ובעליות לא דמי דהכא איירי במחילות ערלי' כגון יריעות שמפסיקין עד התקרה: רבי